

515. 1.

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet tot bevordering van de voldoening van krachtens het Eerste Boek van het Burgerlijk Wetboek verschuldigde uitkeringen tot onderhoud door de mogelijkheid open te stellen ter zake van dergelijke uitkeringen lijfswang toe te passen.

De toelichtende memorie, die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede bevelen wij U in Godes heilige bescherming.

Het Loo, 7 Juli 1947.

WILHELMINA.

515. 2.

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de voldoening van krachtens het Eerste Boek van het Burgerlijk Wetboek verschuldigde uitkeringen tot onderhoud te bevorderen door de mogelijkheid open te stellen ter zake van dergelijke uitkeringen lijfswang toe te passen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I.

Na de Eerste Afdeling van de Vijfde Titel van het Tweede Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt ingevoegd een nieuwe afdeling, luidende:

„EERSTE AFDELING A.

Lijfswang in zaken betreffende onderhoud.

Artikel 598a.

Vonnissen, beschikkingen en authentieke akten, waarbij een uitkering tot onderhoud, krachtens het eerste boek van het

Burgerlijk Wetboek verschuldigd, daaronder begrepen het verschuldigde voor onderhoud en opvoeding van een minderjarige en de in artikel 344f van genoemd wetboek bedoelde vergoeding, is bevolen of toegezegd, zijn overeenkomstig de bepalingen van deze afdeling, na daartoe verleend exequatur, uitvoerbaar bij lijfswang.

De bepalingen van de vorige afdeling zijn, tenzij dienaangaande anders bepaald is, niet van toepassing.

Artikel 598b.

De vordering tot het verlenen van het exequatur wordt ingesteld en behandeld als een vordering in kort geding voor de president van de arrondissements-rechtbank overeenkomstig de artikelen 289, 290, eerste lid, 293, 296 en 297 van dit wetboek.

De president van de rechtbank, die de uitkering heeft bevolen, is mede bevoegd.

Artikel 598c.

Bij het exequatur wordt de duur van de lijfswang beperkt tot een bepaalde termijn, die niet langer is dan drie maanden.

Artikel 598d.

De president kan de beslissing een- of meermaal, doch in totaal niet langer dan zes maanden, aanhouden.

Artikel 598e.

De president kan bij het verlenen van het exequatur bepalen, dat wanneer de schuldenaar een zeker bedrag aan onderhoud, vermeerderd met de kosten, betaalt, de lijfswang niet of niet verder zal worden tenuitvoergelegd.

Artikel 598f.

Het exequatur wordt geweigerd:

- 1°. indien tenuitvoerlegging op goederen redelijkerwijze voldoende uitkomst kan bieden;
- 2°. indien de schuldenaar nog niet gedurende een termijn van twee maanden nalatig is;
- 3°. indien het niet betalen van de uitkering het gevolg is van aan de schuldenaar niet toerekenbare onmacht.

Artikel 598g.

Het verzet tegen de beslissing van de president wordt eveneens voor de president gebracht.
Hoger beroep wordt niet toegelaten.

Artikel 598h.

De artikelen 588, tweede lid, 592, 596 en 598 zijn van toepassing.

Artikel 598i.

De voogdijraad of één van de voogdijraden in het arrondissement van de rechtbank, welks president de lijfswang heeft bevolen, kan de kosten tot onderhoud van de schuldenaar overeenkomstig het in het eerste lid van artikel 592 bedoelde tarief voorschieten.

Indien de voogdijraad geen partij in het geding was, kan de schuldenaar niettemin tot de betaling van door de voogdijraad voorgeschoten kosten van lijfswang worden genoodzaakt krachtens een bevelschrift van tenuitvoerlegging van de president van de arrondissements-rechtbank, dat op verzoek van de voogdijraad wordt afgegeven. De schuldenaar kan daartegen bij de president verzet doen. Tegen de uitspraak op het verzet is geen rechtsmiddel toegelaten.

Artikel 598j.

De president kan, wanneer de tenuitvoerlegging van lijfswang is aangevangen, ambtshalve of op verzoek van de schuldenaar bepalen, dat wanneer de schuldenaar een zeker bedrag aan onderhoud, vermeerderd met de kosten, betaalt, de lijfswang niet verder zal worden tenuitvoergelegd.

Bevordering van de voldoening van krachtens het Eerste Boek van het Burgerlijk Wetboek verschuldigde uitkeringen, enz.

Artikel 598k.

Nadat een exequatur is geweigerd of de tenuitvoerlegging van toegestane lijfswang zonder toepassing van het bepaalde krachtens de artikelen 598e en 598j is beëindigd, kan een nieuw exequatur niet eerder worden gevorderd dan na verloop van zes maanden na de weigering van het exequatur of de beëindiging van de tenuitvoerlegging van de lijfswang.

Artikel II.

Aan artikel 611 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

„Het bepaalde bij dit artikel blijft buiten toepassing in zaken betreffende onderhoud als bedoeld bij de eerste afdeling A van deze titel.”

Artikel III.

Aan artikel 33 van de Faillissementswet wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

„Het bepaalde bij dit artikel geldt niet voor lijfswang in zaken betreffende onderhoud als bedoeld bij artikel 598a van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.”

Artikel IV.

Het slot van artikel 19d van de wet van 12 Februari 1901 (*Staatsblad* n°. 64) wordt vanaf „het Tweede Boek” gelezen: „alsmede de Vijfde Titel van het Tweede Boek, de Vijfde afdeling A van de Zesde Titel van het Derde Boek en artikel 870.”

Artikel V.

In artikel 344i van het Burgerlijk Wetboek wordt achter „titel” ingevoegd: „en in de vijfde titel”.

Artikel VI.

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na die van haar afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

515. 3.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Algemene beschouwingen.

Bij de behandeling in de Staten-Generaal van het IVde Hoofdstuk van de Rijksbegroting voor de dienstjaren 1946 en 1947 (Memorie van Antwoord op het Voorlopig Verslag van de Tweede Kamer onder het hoofd „Wetgevende arbeid op het gebied van het privaatrecht” ad „Onderhoudsvonnissen” en *Handelingen* der Tweede Kamer, bladzijde 322) heeft de ondergetekende mededeling gedaan van zijn bereidheid de vereiste wettelijke maatregelen voor te bereiden om door het openen van de mogelijkheid van toepassing van lijfswang, de executie van onderhoudsvonnissen te vergemakkelijken.

Ook de ondergetekende is van oordeel, dat het middel van lijfswang niet kan worden gemist om tot de voldoening van

onderhoudsverplichtingen te komen. Het kan niet worden geduld, dat personen, die verplicht zijn tot het doen van een uitkering tot onderhoud en bij goede wil hun verplichting kunnen nakomen, de verplichting negeren en zich daaraan onttrekken zonder zich te bekommeren om het lot van de tot onderhoud gerechtigde.

De onttrekking aan de betaling van uitkeringen tot onderhoud vertoont nuances. Nu eens moet worden geconstateerd, dat iemand tot werken in staat is en bij machte zou zijn uit de opbrengst van zijn arbeid de onderhoudsverplichting na te komen, doch zonder meer niet werkt. Een andere maal werkt men wel, doch weet men zich aan de executie op loon te onttrekken door bij het dreigen of aanvangen van die executie de arbeid bij de ene werkgever te staken om elders naar werk uit te zien: de beslaglegger zou dan achtereenvolgens bij verschillende crediteuren beslag moeten leggen; hij loopt bij het leggen van beslag achter de feiten aan en het beslag wordt illusoir. Ook komt het voor, dat een persoon, die tot onderhoud verplicht is, in feite over ruime middelen van bestaan beschikt, doch zich opzettelijk in zodanige positie heeft geplaatst, dat hij juridisch daarover niet de beschikking heeft. De eigendom van goederen is dan namelijk op naam van een derde gesteld, een nauwe relatie, en het blijkt voor de tot onderhoud gerechtigde te moeilijk de juridische positie van deze derde aan te vechten.

In al deze en dergelijke gevallen schieten de gewone executiemiddelen op goederen te kort en moet het middel van lijfswang te hulp worden geroepen om voldoening van uitkeringen tot onderhoud te verkrijgen.

Daar de vrijwillige voldoening van de onderhoudsverplichting voorop behoort te staan, zulks reeds om de bijzondere verhoudingen tussen schuldeiser en schuldenaar, moet het dwangmiddel van gijzeling op zodanige wijze worden ingericht en aangewend, dat het bij de schuldenaar de bereidheid kan oproepen of versterken om uit eigen wil zijn verplichtingen na te komen. Het verdient daarom geen aanbeveling, dat de lijfswang in zaken betreffende onderhoud reeds wordt toegestaan bij de rechterlijke uitspraak, waarbij de uitkering tot onderhoud wordt bevolen. In zaken betreffende onderhoud zal een afzonderlijke rechterlijke beslissing de handtering van het bijzonder executiemiddel van lijfswang op bevredigende wijze moeten aanpassen aan de veelal wisselende omstandigheden en telkens met die omstandigheden rekening houdende, het middel van lijfswang dusdanig moeten aanwenden, dat het middel bij voortdurende geschikt is om de voldoening van de uitkering tot onderhoud te bevorderen. Tegen onwillege debiteuren zal de lijfswang dan worden toegestaan.

De beslissing over de toepassing van lijfswang in zaken betreffende onderhoud kan het best worden opgedragen aan de president van de arrondissementsrechtbank, die in een eenvoudige procedure, overeenkomende met de procedure in kort geding, een uitspraak zal geven.

Deze eenvoudige procedure om tot toepassing van lijfswang te komen, zal eerst kunnen worden aangevraagd nadat het verhaal op de goederen van de schuldenaar praktisch onmogelijk is gebleken.

Na het vonnis of de beschikking, waarbij de uitkering tot onderhoud is bevolen, wordt dus een afzonderlijke presidentiële uitspraak op de voet van een kort geding geëist.

De executie bij lijfswang van uitkeringen tot onderhoud zal zich moeten uitstrekken tot alle zodanige uitkeringen, welke krachtens het eerste boek van het burgerlijk wetboek verschuldigd zijn. Dit zijn de verplichte uitkeringen tot onderhoud of tot onderhoud en opvoeding, welke basis in het familierecht ligt.

Het ontmoet geen bezwaar de authentieke akten, waarbij een bereids op het familierecht gegronde uitkering tot onderhoud is toegezegd, op dezelfde wijze bij lijfswang executeur te verklaren als de rechterlijke vonnissen en beschikkingen, die zodanige uitkering bevelen. Wanneer bij authentieke akte een uitkering tot onderhoud, waartoe het familierecht de verplichting heeft geschapen, is toegezegd, moet die authentieke akte op dezelfde wijze als de genoemde vonnissen en beschikkingen bij lijfswang kunnen worden geëxecuteerd.

De regeling omtrent de lijfswang in zaken betreffende onderhoud is in het wetsontwerp neergelegd in de vorm van een aanvulling en wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.